

Zbigniew Cierkoński

pionier gorzowskiej oświaty

oprac. Monika Markowska i Hanna Ciepela,
Wojewódzki Ośrodek Metodyczny

**Zbigniew Cierkoński, nauczyciel, psycholog,
pionier gorzowskiego szkolnictwa**

**Urodził się 29 stycznia 1909 r. w Warszawie,
w oficynie przy ul. Chłodnej 16**

**Ulica Chłodna w Warszawie,
lata 30-te**

Zyciowiz

Urodzonym się w Warszawie dn. 29 stycznia 1909 r.
 Prowadzę ce środowiska intelektualnej pracy.
 Mamy studium i studia uniwersyteckie w dziedzinie
 historii w Warszawie. Studiowałem psychologię
 pod kierownictwem prof. Wł. Witkowskiego i Stefana
 Balasa, ~~inżyniera~~ inżyniera; po czym
 studiowałem pedagogikę pod kierownictwem prof. Bolesława
 Krawczyńskiego i polonistykę u ~~prof. Józefa~~ prof. Józefa
 Wysłoucha. Studia psychologiczne
 ukończyłem w 1937, ukończyłem obywatelską
 służbę wojskową.
 Praktykę pedagogiczną rozpoczęłem w 1937
 w prywatnym gimnazjum w Warszawie
 w Warszawie. Lata 1937-1945 spędziłem
 w Warszawie i w Polsce. W 1945 ukończyłem
 studia na ~~uniwersytecie~~ uniwersytecie w
 Wiedniu w dziedzinie psychologii na
 Jobe Stenka i w Czechach. W tym celu
 zostałem umieszczony w obozie pod Jelenią Górą.
 Po wojnie, w 1945, studiowałem na
 w Górnym Śląsku, podjęliśmy pracę naukową
 i wykłady w Liceum Górnoszląskie.
 W latach 1951-1960 pracowałem w Almaty
 na Uniwersytecie i Dicerjalnym Komisariacie
 Duchownym w Górnym Śląsku. Uczyłem języka polskiego,
 psychologię, ~~psychologię~~ pedagogikę i filozofię

1. nauki o polsku. W roku 1960 powróciłem
 do rodzinnego miasteczka. Obecnie pracuję
 w Zakładzie Psychologii - Medycyny
 i w Liceum Górnoszląskie w Górnym
 Śląsku języka polskiego, pedagogikę, psychologię

Gorzów, 21 XI 64.

Zygmunt

Kierowniku Państwowej

Wieloletnią pracą w tym zakresie
 wykazałem się wieloletnią, wieloletnią z wieloletnią
 w tym zakresie. Pracuję w tym zakresie
 w tym zakresie. Pracuję w tym zakresie

Wieloletnią

2. praca

Gorzów, 21 XI 64.

Gorzów, 21 XI 1964

Spacery w Ogrodzie Saskim

*...był niewysoki, ale przystojny,
a może nawet nie przystojny, lecz fascynujący,
przesycony pasją. Miał poczucie misji...*

Tak po latach wspomina go Weronika Kurjanowicz,
uczennica na Kursach Maturalnych

Najbliższa rodzina

Ignacy

**Ignacy Cierkoński,
ojciec**

**Anastazja Cierkońska,
z d. Posemkiewicz, matka**

**Anna Cierkońska,
siostra**

6 lipca 1956 r.

Zbigniew Cierkoński poślubił Irenę Spałę
(uczennicę na Kursach Maturalnych)

Irena i Krzyś

Z żoną Ireną i synem
Krzysztofem Witoldem

Irena, Zbigniew, Jolanta

Z żoną Ireną i córką Jolantą

Lata szkoły:

- w 1918 r. Zbigniew Cierkoński rozpoczął naukę w Gimnazjum im. Mikołaja Reja w Warszawie
- dwie ostatnie klasy szkoły średniej ukończył w Gimnazjum Ludwika Lorentza w Warszawie
- maturę zdał w 1927 r. w Warszawie
- w 1927 r. rozpoczął studia na Uniwersytecie Warszawskim

- w 1937 r. złożył egzamin końcowy i uzyskał stopień magistra filozofii w zakresie nauk humanistycznych
- w 1965 r. otworzył przewód doktorski na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- w 1973 r. obronił pracę doktorską z psychologii klinicznej na UAM w Poznaniu

UNIwersytet WarsZawski

ŚWIADECTWO

Pan *Cierkowski Zbigniew*

student _____ trymestru _____ Wydziału *Humanistycznego*

brał w trymestrze *jesiennym, zimowym i wiosennym* roku akademickiego 1934/5

udział czynny w ^{prze} Seminarjum *i napisał pracę na temat*
"Co to jest charakter moralny i jak go wychowywać
w szkole?"

Postęp ogólny: *bardzo dobry*

KIEROWNIK ZAKŁADU:

prof. B. Wierzyński

Z POLECENIA KIEROWNIKA SEKRETARJATU
UNIwersytetu WarsZawskiego

WarsZawa, dnia

21 maja

1935

Świadectwo. Uniwersytet
Warszawski, Warszawa, 1935

UNI W E R S Y T E T
J O Z E F A P I Ł S U D S K I E G O
W W A R S Z A W I E

Warszawa, dn. 12 lipca 1937r.

KOMISJA EGZAMINÓW MAGISTERSKICH
WYDZIAŁU HUMANISTYCZNEGO
Nr 5488/37

TYMCZASOWE ZASWIADCZENIE

Prezydium Komisji Egzaminów Magisterskich Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie niniejszym zaświadcza, że p. Zbigniew Franciszek Cierkoński student Wydziału Humanistycznego, zapisany w albumie pod Nr 24840 w czerwcowej sesji egzaminacyjnej 1937r. złożył egzamin końcowy i uzyskał stopień MAGISTRA FILOZOFII w zakresie nauk filozoficznych.

Dyplom Magistra Filozofii wydany będzie p. Zbigniewowi Fr. Cierkońskiemu w miesiącu maju 1938r.

PRZEWODNICZACY KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w Warszawie.

/-/Prof. J. Krzyżanowski   Pieczęć okrągła

Tymczasowe zaświadczenie o uzyskaniu stopnia
magistra filozofii w zakresie nauk
filozoficznych, Warszawa 12 VII 1937

Kariera zawodowa

- pracował w Sądzie Grodzkim w Warszawie
- do 1939 r. pracował jako sekretarz w Wydziale Ułaskawień Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie
- od 1 września 1935 r. do 5 listopada 1940 r. był nauczycielem w gimnazjum dla dorosłych

Zaświadczenie.

Ja, niżej podpisany, sędzia Władysław Pozemkiewicz, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Uniwersyteckiej 118, niniejszym - w wykonaniu do mojego zaświadczenia z dnia 19 grudnia 1940 r. - stwierdzam w mojej przysięgi, że obywatel mgr. Zbigniew Cierkoński pracował w charakterze pedagoga-pedagoga-pedagogów w gimnazjum wieczorowym dla dorosłych przy ulicy Traubeckiej 118 w Warszawie w okresie od dnia 1 września 1935 roku do dnia 31 listopada 1940 r. w wymiarze (3 tygodniowo) 20 godzin tygodniowo. -
Łódź, dnia 19 sierpnia 1947 r.

Władysław Pozemkiewicz

Świerdram robaronzeruosi podpisu ob. Władysław
Pozemkiewicza

Łódź, dnia 19. VIII - 1947 r.

Wydział Osobowo-Administracyjny
Kierownik biuro

[Signature]

Zaświadczenie o pracy Zbigniewa Cierkońskiego jako nauczyciela w gimnazjum wieczorowym w Warszawie w latach 1935-1940

- w czasie Powstania Warszawskiego w sierpniu 1944 r.
wywieziony z matką do obozów pracy przymusowej

**OT-Einsatzgruppe Brugmann
OT-Hauptabschnitt Nord
OT-Regiment 168**

O.U., den 15. 4. 45.

Lfd. Nr. 862

Der OT-Bez. Cierkowski, Zbigniew geb. am 29. 1. 09. Dienstb. Nr. 4911
ist Angehöriger, des OT-Hauptabschnitts Nord, OT-Front-Regiment 168, das mit der Durch-
führung umfangreicher Sperrmaßnahmen im Bereich des Eulen-, Riesen- und Isergebirges, sowie
des nordböhmischen Raumes auf Grund des Befehls des Oberkommandos der Heeresgruppe
Mitte la Gen. d. Pl. 1 391/45 g. — vom 29. 1. 45 beauftragt ist.

Cierkowski ist bei dem Front-OT-Regiment 168, Bataillon 613.
im Raum von Hornberg für diese Aufgaben eingesetzt. Alle Dienststellen der
Wehrmacht, der Polizei, der Verwaltung und der Partei werden gebeten, den Inhaber dieses
Ausweises bei der Durchführung seiner Aufgaben zu unterstützen und ihm notfalls Schutz und
Hilfe zu gewähren.

H. Ernst
Bataillonsführer.

Empfangene-Kleidungs- und Ausrüstungsstücke:

- 1 Mantel
- 1 Zivilhose
- 1 P. Holzschuhe
- 1 P. Fustlappen
- 1 P. Fausthandschuhe

Zl. 300 -
słownie złotych trzy
tytułem zapomogi doraźnej wypłacono.
Zaświadczenie pod poz. Nr. 398
Państwowy Urząd Repatriacyjny
Punkt etapowy
w Kielcach
Kielce dn. 19. 4. /1945 (adres)

Zaświadczenia o zatrudnieniu
Zbigniewa Cierkońskiego
w zakładach Bartold jako
kopacz szanca

Unternehmen Bartold,
Lager Dyranhof, bei Gross-Partesberg,
Bez. Breslau, (9) den 14. Januar 1945.

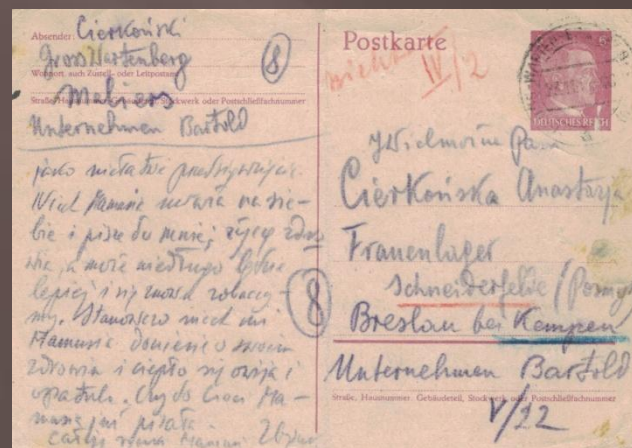
Dem polnischen Lagerinsassen aus Warschau
Zbigniew Cierkowski
wird bescheinigt, dass er seit dem 17. August 1944
~~hierher~~ als Schaefer bei dem Unternehmen
Bartold im Altreich beschäftigt ist.

Der Lagerführer,
L. L.

J. Werner

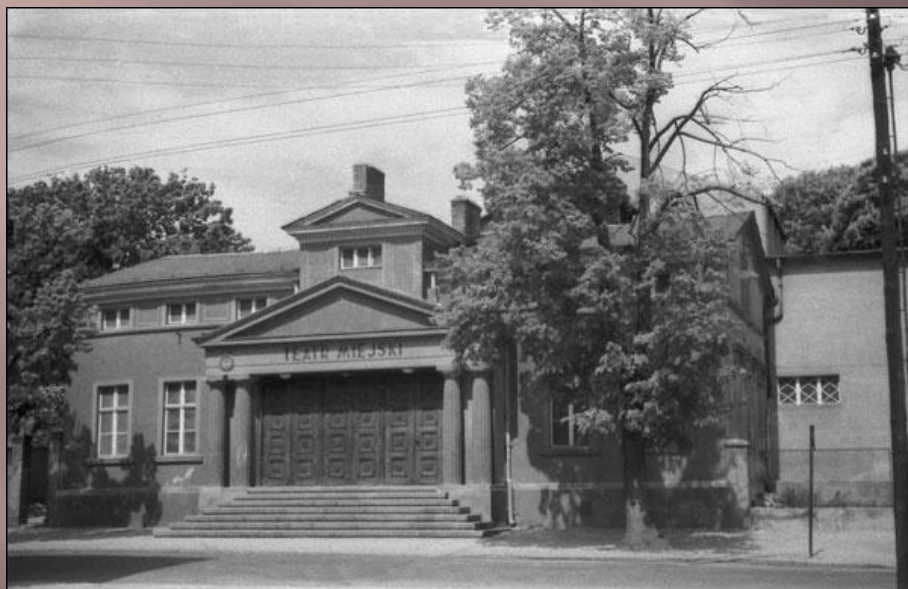
Korespondencja pomiędzy Zbigniewem a rodziną z obozu pracy przymusowej Volwerk Maliers powiat Gross Wartenberg (obecnie wieś Malerzów koło Sycowa)

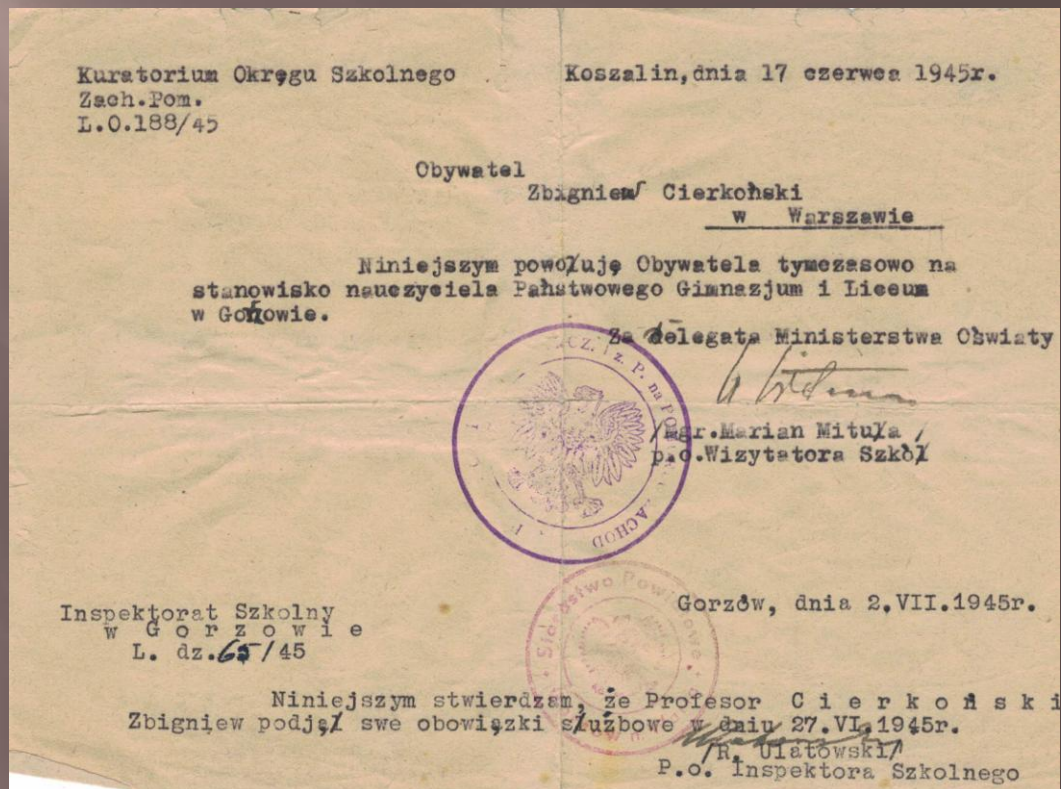
Okres powojenny

*„Witam w panu pierwszego przedstawiciela
szkolnictwa średniego w Gorzowie”* – takimi
słowami przywitał Zbigniewa Cierkońskiego
inspektor Roman Ulatowski

26 czerwca 1945 r. Zbigniew Cierkoński przyjechał do Gorzowa ...miasta, w którym są teatr i tramwaje

- 27 września 1945 r. Zbigniew Cierkoński rozpoczął pracę pedagogiczną w Miejskim Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Gorzowie

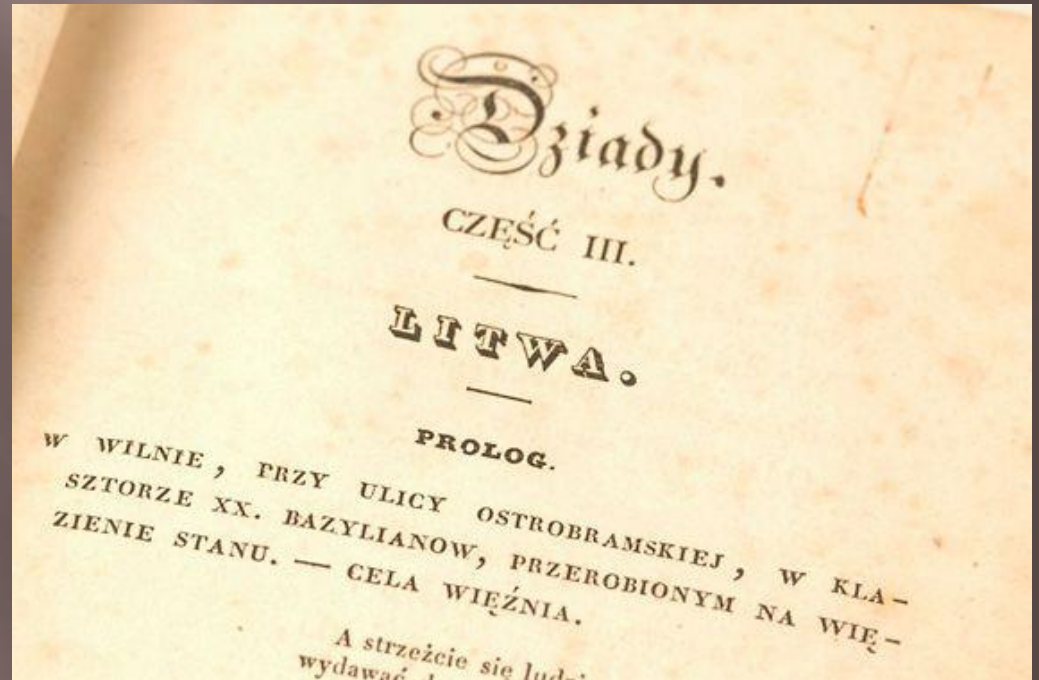

Tymczasowe powołanie na stanowisko nauczyciela Państwowego Gimnazjum i Liceum w Gorzowie, 17 VI 1945

...chciał szerzyć polskość, religijność. Emanował erudycją i inteligencją. Zwykłe lekcje zamieniał w płomienne wykłady...

tak wspomina go Weronika Kurjanowicz, jedna z uczennic na Kursach Maturalnych

Polonista zakochany w romantycznej literaturze

- lata 1945 - 1950 uczył w Miejskim Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Gorzowie Wlkp.
- lata 1945 - 1947 uczył na Miejskich Kursach Maturalnych
- lata 1949 - 1950 uczył w Gimnazjum i Liceum dla Pracujących w Gorzowie Wlkp.

Uczennice i uczniowie Kursów Maturalnych
ze Zbigniewem Cierkońskim, Gorzów

Abiturienti Liceum
Ogólnokształcącego dla
Dorosłych, Gorzów, 1949

Młodzież i słuchacze Kursów
Maturalnych, Gorzów, 1946

- lata 1945 – 1960 pracował w Niższym (Diecezjalnym) Seminarium Duchownym w Gorzowie Wlkp., ucząc języka polskiego, logiki, psychologii, propedeutyki, filozofii i nauki o Konstytucji

Zaświadczenie o pracy w Diecezjalnym Seminarium Duchownym w Gorzowie Wlkp. w latach 1945-1960

KURIA BISKUPIA
w Gorzowie Wlkp.
ul. Drzymały Nr 36 – Tel. 36-76

Gorzów Wlkp. dnia 10.9.60 r.

Znak: S 5 - 37/60

Z a ś w i a d c z e n i e

Kuria Biskupia w Gorzowie Wlkp. zaświadcza, że p. mgr Zbigniew Cierkoński pracował w Diecezjalnym Seminarium Duchownym Wydział Wstępny w Gorzowie Wlkp. w charakterze nauczyciela od roku 1945 aż do jego zamknięcia w lipcu 1960 roku. Od 1 września 1950 roku p. Prof. Cierkoński pracował w zakładzie w większym, ponad dwudziestogodzinnym wymiarze godzin tygodniowo. Uczył języka polskiego, logiki, psychologii, propedeutyki filozofii i nauki o Konstytucji.

[Signature]
Notariusz Kurii

[Signature]
Wikariusz Generalny

Gorzów 15.000 Re-5 88° 6. 60

Abiturienti Diecezjalnego Seminarium Duchownego w Gorzowie, 1957

Grono pedagogiczne i alumni Diecezjalnego Seminarium Duchownego w Gorzowie

Alumni kursu IV i III w sztuce „Makbet” W. Szekspira
w reżyserii Zbigniewa Cierkońskiego

- 14 stycznia 1950 r. Zbigniewa Cierkońskiego zmuszono aby „dobrowolnie” odszedł z pracy w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym z dniem 31 sierpnia 1950 r.

KURATORIUM OKRĘGU
SZKOLNEGO POZNAŃSKIEGO
NR. O.Pers.-59839/49

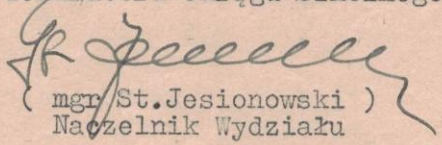
POZNAŃ, dnia 14 stycznia 1950r.

Obywatel
Zbigniew C i e r k o Ń s k i,
nauczyciel Państwowej Szkoły
Ogólnokształcącej st.podst.i lic.
w/ Gorzowie Wlkp.

Przyjęcie zgłoszenia o dobro-
wolnym wystąpieniu ze służby.

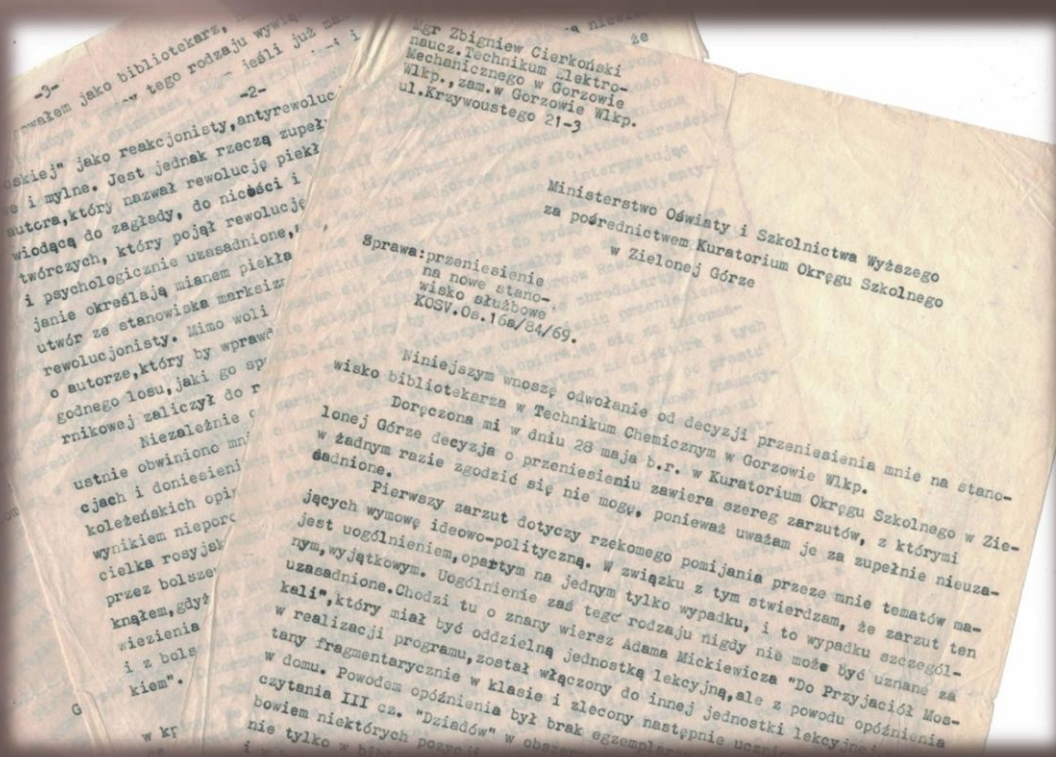
Otrzymało dnia 19 stycznia 1950
Nr. 100 / 50 Ref.

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 1-go lipca 1926r.
o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz.U.R.P.nr 104/1932r.
poz.873) przyjmuje zgłoszenie Obywatela z dnia 10 grudnia 1949
o dobrowolnym wystąpieniu ze służby z dniem 31 sierpnia 1950r.

W z. Kuratora Okręgu Szkolnego

(mgr St. Jesionowski)
Naczelnik Wydziału

- przez rok uczył w Technikum i Szkole Zawodowej Przemysłu Wikliniarskiego w Skwierzynie
- w 1963 r. uczył w Zasadniczej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wlkp.
- w 1964 r. został przeniesiony do Technikum Mechanicznego
- w tym samym czasie uczył również w Liceum Medycznym Pielęgniarstwa (wykładał: psychologię, pedagogikę, łacinę)

- 1 września 1969 r. Zbigniew Cierkoński dostał przeniesienie służbowe na stanowisko bibliotekarza w Technikum Chemicznym, jednak nie przyjął posady i napisał odwołanie: „...przeniesienie ma charakter karny, a ja się do żadnej winy nie poczuwam...”

Obrona pracy doktorskiej z psychologii na temat trudności w nauce u młodzieży nerwicowej w szkołach średnich

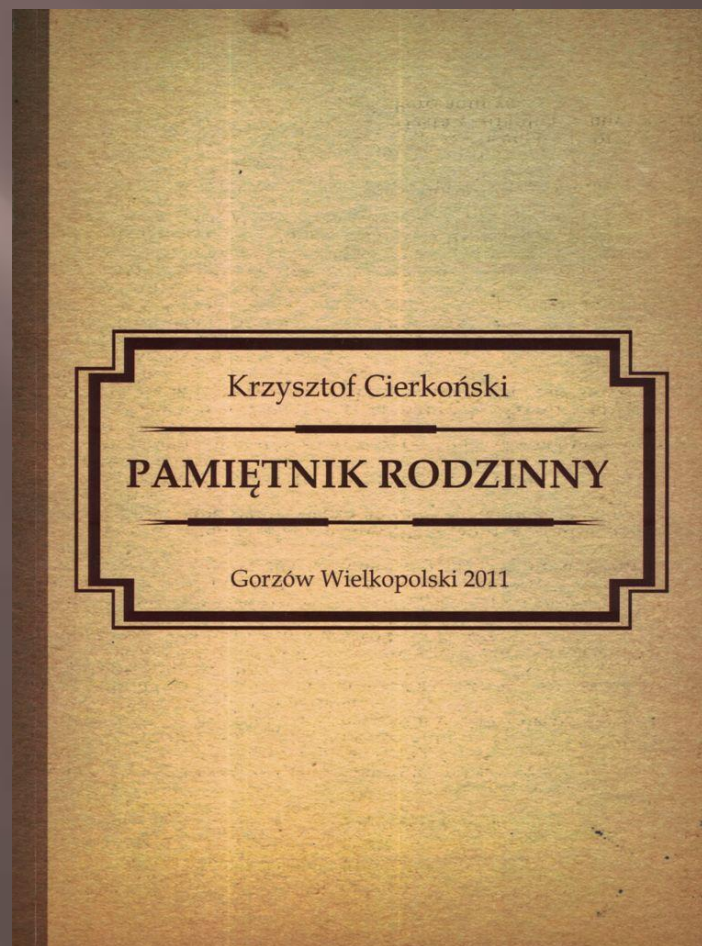
Obrona pracy doktorskiej, 1973

Z żoną Ireną i córką Jolantą, 1973

- od 23 września 1969 r. Zbigniew Cierkoński został zatrudniony jako psycholog w Państwowym Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gorzowie Wlkp.
- od 1970 r. pracował jako psycholog w Poradni Zawodowo-Wychowawczej w Strzelcach Krajeńskich
- w latach 1974 - 1984 pełnił funkcję biegłego przy Sądzie Wojewódzkim w Zielonej Górze, później w Gorzowie Wlkp.
- do początku lat 90 - tych był biegłym Sądu Biskupiego w Gorzowie Wlkp.

W 2011 r. Krzysztof Cierkoński – syn Zbigniewa napisał „Pamiętnik rodzinny”, w którym opisuje dzieje rodziny Cierkońskich

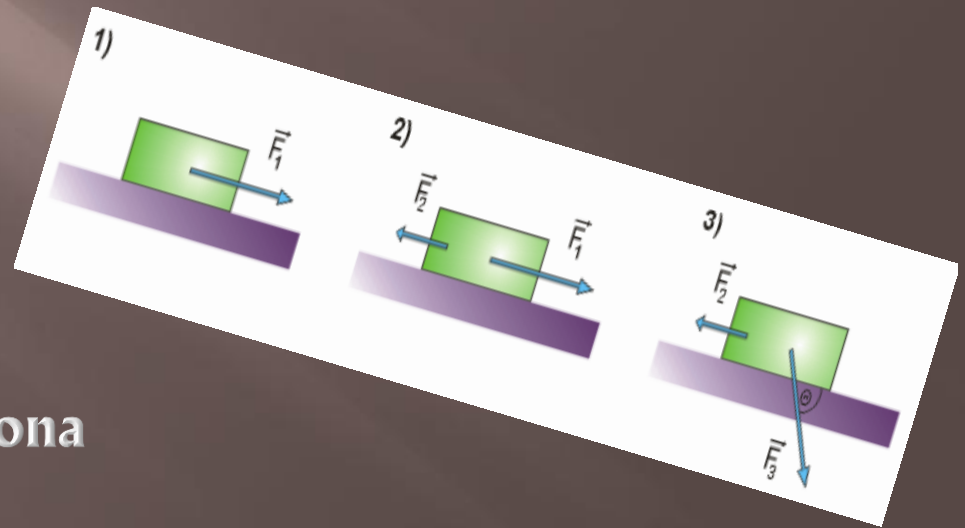
Tak wspomina Jolanta, córka Zbigniewa:

„Tata miał znakomitą pamięć i ogromną wiedzę. Pomagał mi odrabiać lekcje. I chociaż był humanistą, znał wszystkie wzory matematyczne i prawa fizyki”

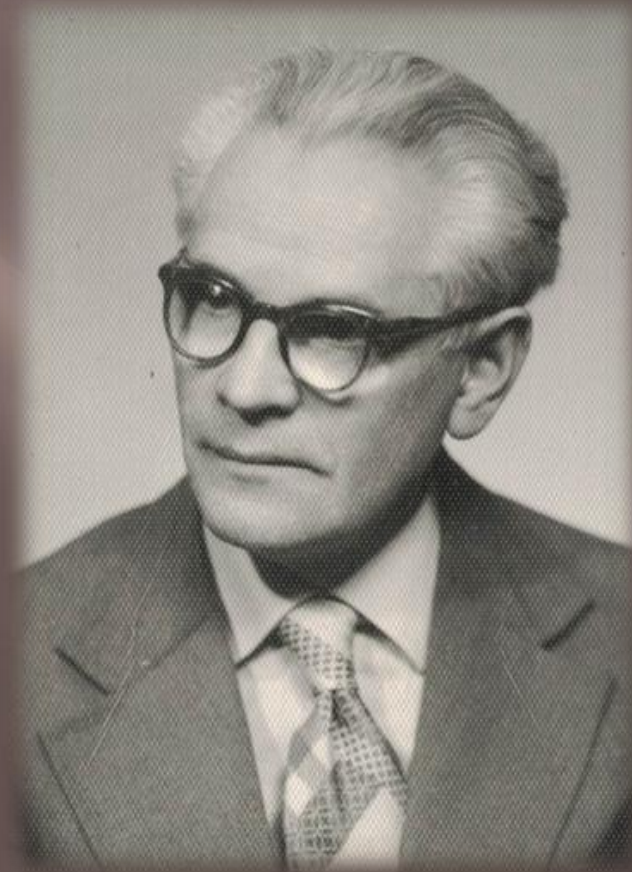
$$X + Y = Z$$

I zasada dynamiki Newtona

Jeżeli na ciało nie działa żadna siła lub siły działające równoważą się to ciało to pozostaje w spoczynku lub porusza się ruchem jednostajnym prostoliniowym

Zmarł 2 lutego 1994 r.

Bibliografia:

1. Cierkoński K., *Pamiętnik rodzinny*, Gorzów Wlkp. 2011
2. Zysnarski J., *Encyklopedia Gorzowa*, Wydaw. Tekst, Bydgoszcz [2008]
3. Wikipedia.org [online], [dostęp: 25 października 2016]. Dostępny w Internecie:
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Strona_g%C5%82%C3%B3wna>
4. Materiały udostępnione przez rodzinę Cierkońskich